

Євченко В.В., Харченко П.С.

ТЕХНОЛОГІЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ МЕНЕДЖМЕНТА

Сьогодні немає єдиної технології процесу прийняття рішень, оскільки кожен керівник має свою індивідуальну технологію розробки та прийняття управлінських рішень. Залежно від рівня їх складності змінюється кількість етапів та тривалість процесу її розробки. В основному це залежить від тих, хто брав участь у їх підготовці, але головну роль грають особистісні характеристики керівників, залежно від яких менеджери по-різному діагностують виникнення та серйозність управлінської проблеми.

Підприємницька діяльність має свою специфіку ведення господарської діяльності, як правило, що супроводжується підвищеними ризиками, що визначає особливості технології ухвалення управлінських рішень.

Особливості менеджменту у підприємницькій діяльності полягають у наступному:

- виконання управлінських функцій, як правило, концентрується однією людиною – керівнику;
- весь процес вироблення, прийняття та реалізації управлінського рішення займає дуже короткий період;
- керівники підприємницьких структур у більшості випадків не вдаються до послуг консалтингових компаній, виробляючи рішення самостійно та покладаючи на себе всі ризики та наслідки прийняття помилкових та непродуманих рішень;
- найчастіше власники підприємницьких структур одночасно є їхніми керівниками.

Процес управління підприємницькою діяльністю завжди реалізується за допомогою прийняття та реалізації управлінських рішень, вироблення яких називають технологією розробки (Прийняття) управлінських рішень.

Технологія прийняття управлінських рішень у підприємницької діяльності є логічно упорядковану послідовність етапів, що містять певний набір процедур, реалізація яких забезпечує вибір найкращого варіанти вирішення виявленої проблемної ситуації на основі аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища,

поставлених цілей та обраних критеріїв та з урахуванням потенціалу та перспектив розвитку організації.

Однак на практиці не існує єдиної технології процесу прийняття рішень, оскільки кожен підприємець має свою індивідуальну технологію розробки та прийняття рішень. Залежно від рівня складності прийнятого рішення варіюється число етапів та тривалість процесу його розробки. Як правило, результати всіх етапів розробки та прийняття управлінських рішень значною мірою залежать від тих, хто брав участь у їхній підготовці, а основну роль у своїй грають особистісні характеристики керівників, залежно від яких менеджери по-різному реагують на виникнення та серйозність проблеми та по-різному діагностують її.

Ефективна підприємницька діяльність сьогодні вже неможлива без сучасних управлінських технологій, заснованих на інформаційних технологій, покликаних забезпечувати перебіг усіх комунікаційних процесів у бізнесі. Крім того, ринкові умови функціонування вимагають все більшої оперативності менеджменту, особливо у розробці та реалізації управлінських рішень. В період різких змін на ринку, скорочення тривалості циклу обігу продукції та послуг, нестійкості споживчого попиту важливі адекватність інформаційної основи для прийняття управлінських рішень, і навіть безперервний контролю над їх реалізацією. В зв'язку з цим актуальним стає використання сучасних методів інформаційних технологій для підготовки управлінських рішень як один з найважливіших інструментів розвитку бізнесу.

По суті, процес прийняття управлінських рішень є основою менеджменту, специфічним видом діяльності, безперервно здійснюваним усім рівням управління. У найзагальнішому вигляді управлінське рішення розглядається як процес, що складається з трьох послідовних стадій.

1) Підготовка управлінського рішення передбачає аналіз ситуації, що склалася у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства, включає пошук, збирання та обробку необхідної для аналізу інформації, а також діагностику та конкретизацію проблеми, яка потребує вирішення.

2) Прийняття рішення – з урахуванням наявної інформації здійснюється розробка та оцінка альтернативних варіантів рішень та сукупності дій щодо їх

реалізації. Формується система критеріїв вибору оптимального рішення з множини допустимих варіантів, проводиться вибір та прийняття найкращого рішення.

3) Реалізація рішення передбачає виконання комплексу заходів щодо деталізації рішення та доведення його до конкретних виконавців, здійснюється моніторинг та контроль за виконанням заходів щодо реалізації рішення, вносяться необхідні корективи та проводиться оцінка отриманого результату.

Порівняння основних етапів технології розробки управлінських рішень, викладених вітчизняними та зарубіжними дослідниками, виявило у яких деякі розбіжності. Це зумовило доцільність створення умовно-типового варіанта розробки та прийняття управлінського рішення для ЛПР у ході здійснення підприємницької діяльності, що задовольняє вимогам оперативності аналізу ситуації, що виникла в бізнесі, вибору варіанта вирішення проблеми та її реалізації.

Важливо відзначити, що контролінг передбачає наявність механізмів саморегулювання менеджменту, зокрема – зворотний зв'язок у контурі управління, реалізація якого забезпечує можливість координації та коригування керуючих впливів у відповідно до цілей діяльності та умов її здійснення.

Ефективне прийняття рішень – це необхідна умова професійного виконання управлінських функцій та заставу досягнення поставленої мети. Технологія прийняття управлінських рішень є центральною ланкою в теорії та практиці менеджменту.